

DE VEILIGHEID VAN POEP

Huisdieren leggen er heel wat van in hun leven. Meestal lekker stevig, maar soms wat dun. Een enkele keer slijmerig en bloederig. Als baas kun je hem vaak makkelijk oppakken. Of je laat 'm liggen. Er waren wat zorgen over de veiligheid ervan tijdens de zwangerschap. En als koe moet je misschien die van de hond niet haas maken. Hoe zit het met de veiligheid van het eindproduct van voeding: poep?

TEKST: **STIJN PETERS, DIBEVO-DIERENARTS** | FOTO'S: **SHUTTERSTOCK EN STIJN PETERS**

Planten zijn dol op poep. Ze groeien fantastisch van alle restproducten die dieren achterlaten. Als mens maken we gretig gebruik van deze eigenschap. We strooien graag koemestkorrels over ons gazon en in de border. Het gras smult er gretig van. Hoe meer mest, hoe meer andere plantjes verdrongen worden door onze favoriete bodembedekker. Maar zodra brandnetels en paardenbloemen die mest ruiken zijn ze niet meer weg te slaan. Een teken dat je toch wat minder scheutig moet zijn met andermans poep. Poep van honden en katten bevat net zo goed waardevolle voedingsstoffen voor planten. Vet-zuren, eiwitten en mineralen als stikstof en fosfaat zijn er volop in aanwezig. Zelfs in hogere concentraties dan in de herkauwpoep. Dat heeft te maken met de veel eiwitrijke voeding die carnivoren krijgen. Daardoor is stikstof overvloedig aanwezig in de poep. Eigenlijk is het dus raar dat we geen hondenpoep gebruiken als meststof.

WILDOEPEN

In de jaren tachtig veroorzaakte stikstofuitscheiding zure regen. Dat kwam vooral doordat we destijds ook veel zwaveldioxide de lucht injoegen. Die laatste vinden we inmiddels nog nauwelijks in onze luchten, maar hoe goed we het ook geprobeerd hebben, stikstof produceren we nog

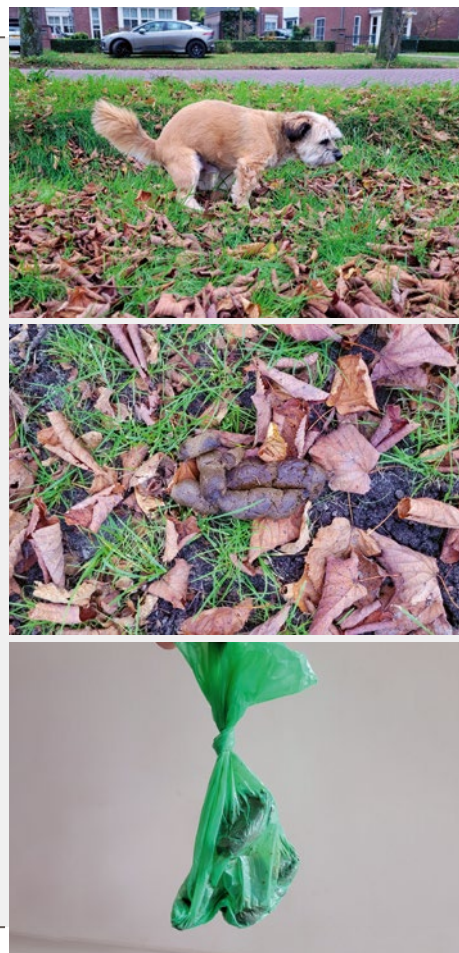
steeds. Als de beste van Europa. Toch delen we het eerlijk. Driekwart van wat wij in Nederland aan stikstof produceren, laten we gewoon wegwaaien naar andere landen. De overgebleven kwart wordt verdubbeld door inwaai vanuit het buitenland en daalt vrolijk neer in de natuur. Graslanden genieten daarvan. Toch zijn bos-, heide- en vengebieden er minder blij mee. De stikstofbelasting zit daar aan de bovengrens, soms erboven. Die gebieden zijn er juist bij gebaat als de hoeveelheid stikstof in de lucht met een kwart of de helft wordt teruggedrongen. Daarom moet de stikstofproductie naar beneden; in ons land, maar met die fikse inwaai natuurlijk vooral in de ons omringende landen.

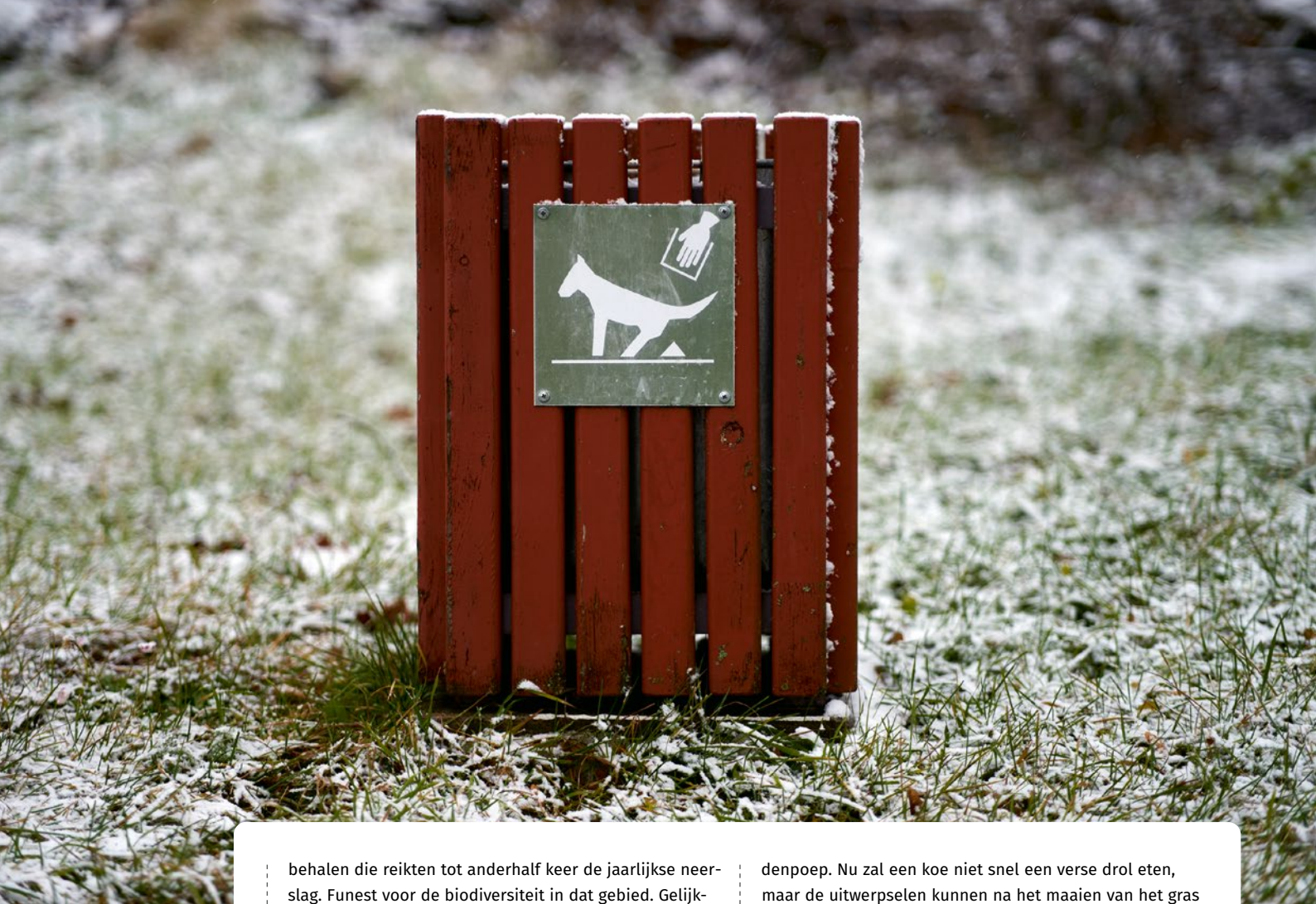
Met die hoge concentraties aan stikstof in hun poep is het de vraag of honden en katten een rol spelen in de stikstofcrisis. Onderzoekers in Gent wilden dat ook weten. Zij telden hoeveel honden een bezoek brachten aan nabijgelegen natuurgebieden zoals de Vinderhoutse bossen en Natuurreservaat Bourgoyen-Ossemeersen. Op basis van die tellingen werd berekend hoeveel stikstof deze dieren achtergelaten zouden hebben. Als de hondenpoep en -plas gelijkmatig verdeeld zou zijn over het natuurgebied dan waren de viervoeters verantwoordelijk voor hoeveelheden ter hoogte van de helft van de jaarlijkse stikstofneerslag. Het drukstbezochte uitlaatgebied zou echter waarden

ELK ZAKJE IN HET JUISTE BAKJE

Hondenpoep hoor je als hondenbaasje netjes op te ruimen. Naast het feit dat je in sommige gemeenten een boete krijgt voor het niet opruimen ervan, is het ook goed voor de omgeving. Waar je dat zakje met poep moet laten, zorgt nogal eens voor wat hoofdbrekens. Doe je de poep in een plastic hondenpoepzakje dan is het logisch dat je deze bij het restafval weggooit. Maar er zijn ook biologisch afbreekbare plastic en papieren zakjes. Dat zou insinueren dat je de poep kunt composteren. Composteren gebeurt in Nederland met het gft-afval. De compost die dat oplevert belandt uiteindelijk weer in de tuin, het plantsoen of op de akkers. Wordt de compost gebruikt in de moestuin dan kunnen via de gewassen ziekten verspreid worden die schadelijk zijn voor mens en dier. Omdat nooit exact te bepalen is waar de compost uiteindelijk terechtkomt, is het dus niet verstandig hondenpoep te composteren. De composteerbare hondenpoepzakjes ten spijt, hondenpoep hoort dus, net als kattenpoep, absoluut niet bij het gft-afval. Deze poep moet bij het restafval. Maakt het dan nog uit in wat voor zakje het gaat voor het milieu? Niet echt. Plastic, bioplastisch of papier, in de productie zijn er allemaal voors en tegens wat betreft de impact op het milieu. Uiteindelijk wordt het hondenpoepzakje eenmalig gebruikt en met het restafval verbrand en speelt recycling dus geen rol. Poep van konijnen, cavia's en andere knaagdieren mag dan weer wel in de gft-bak of op de composthoop. De parasieten en schimmels in die poep vernemen zelfs de compostering. Dit kan echter alleen als de bodembedekking daarvan ook gecomposteerd kan worden. Er is een heel scala aan composteerbare bedekkingen verkrijgbaar zoals hooi, stro, zaagsel, hennep, maïs en strokorrels. Door die te gebruiken, slinkt het restafval en helpen we het milieu ook een handje.

BRON: WWW.MILIEUCENTRAAL.NL

“Wie een poepzakje gebruikt, halveert daarmee de stikstofbelasting van zijn hond.”

behalen die reikten tot anderhalf keer de jaarlijkse neerslag. Funest voor de biodiversiteit in dat gebied. Gelijkmatic zal de poep en plas echter niet verdeeld zijn. Dat zou alleen mogelijk zijn in een loslaatgebied, waar honden op elke willekeurige plek kunnen plassen en poepen. In een natuurgebied houden de meeste hondenbezitters hun hond aan de lijn en volgen ze de paden. Daarmee bereikt de hoeveelheid stikstof rond de paden extreme hoogten, maar wordt de rest van de natuur gespaard. De Gentse onderzoekers keken ook naar het effect van het poepzakje. Wie dat gebruikt, halveert daarmee de stikstofbelasting van zijn hond. Wildplassen is dan nog de enige onoverkomelijke bron van stikstof. De hond aanlijnen en poep opruimen is dus minimaal nodig om hem verantwoord toe te laten tot natuurgebieden.

POEP ALS ZIEKMAKER

Dat we gruwelen van poep is zeker niet onlogisch. De geur maakt het in ieder geval niet heel aantrekkelijk. Maar poep heeft meer onveilige kanten. In het maag-darmkanaal van een heel klein aantal honden leeft *Neospora caninum*. Deze parasiet laat zijn eitjes met de poep mee naar buiten drijven. Vooral koeienboeren vrezen hon-

denpoep. Nu zal een koe niet snel een verse drol eten, maar de uitwerpselen kunnen na het maaien van het gras onbedoeld mee worden ingekuuld. Krijgt een zwangere koe via die poepresten eitjes binnen, dan kan ze erdoor aborteren. Het kost de boer dus geld. Vandaar dat bij veel graslanden waarschuwborden hangen om er met de hond weg te blijven. Om de cirkel rond te maken, de besmetting met neospora kunnen honden oplopen door het eten van rauw rundvlees. En als de koeienboer zelf een hond heeft, dan zou dat zomaar een extra risicofactor kunnen zijn.

Niet alleen koeien moeten van andermans poep afblijven. Ook mensen kunnen problemen krijgen van honden- en kattenpoep. Niet heel lang geleden werd zwangere vrouwen verteld dat ze hun kat maar de deur uit moesten doen vanwege het risico op toxoplasma. De ziekte kan namelijk, vergelijkbaar met neospora, leiden tot een abortus. Inmiddels weten we wel beter wat de kat betreft. Als de eitjes van toxoplasma de kat verlaten moeten ze zich nog een dag of drie ontwikkelen voordat ze besmettelijk zijn. Wie de kattenpoep dagelijks uit de kattenbak haalt, vermindert daarmee het risico op besmetting. Toch vormt de kattenbak niet de grootste risicofactor. Dat is het eten van ongewassen rauwe groente en het eten van rauw vlees. Omdat de eieren van toxoplasma lang overleven, wordt werken in de tuin ook afgeraden aan zwangere. De eitjes zijn ooit via poep in de grond terechtgekomen. Omdat de eitjes overal kunnen liggen, komen ook andere dieren ermee in aanraking. Ze vormen een risico voor schapen en geiten, en voor katten dé manier om besmet te worden en tijdelijk weer nieuwe eitjes te verspreiden. Helemaal te voorkomen is toxoplasma dus niet. ←

Stijn Peters is dierenarts en eigenaar van Dierenziekenhuis Eindhoven, maar bovenal is hij al jaren de vaste veterinaire vraagbaak voor Dibevo-leden. Daarom noemen we hem de ‘Dibevo-dierenarts’. Ben je lid van Dibevo en heb je een vraag op veterinair gebied? Mail je vraag naar info@dibevo.nl. Wij zorgen ervoor dat je vraag bij Stijn terecht komt en je zo snel mogelijk antwoord krijgt.